



ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Γ ΛΥΚΕΙΟΥ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2019

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ : ΤΡΕΙΣ (3)

Α' ΟΜΑΔΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

A.1. Ποιοι ήταν οι λόγοι που οδήγησαν στην αναζήτηση πολιτικών προσέλκυσης των ομογενών προς την Ελλάδα στη δεκαετία του 1860 και ποιο το βασικό χαρακτηριστικό των επενδύσεών τους;

(Μονάδες 15)

A.2. Να γράψετε αν είναι σωστή (Σ) ή λανθασμένη (Λ) καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις:

- i. Στις εξαγωγές, περισσότερο από τα 2/3 (σε αξία) του συνόλου, ήταν γεωργικά προϊόντα. Η γενική τάση μάλιστα οδηγούσε προς τη διεύρυνση του ποσοστού των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων, που έφτασαν να αντιπροσωπεύουν τα 3/4 των συνολικών εξαγωγών στη δεκαετία 1900-1910.
- ii. Στη διάρκεια του 19ου αιώνα, η ελληνική ναυτιλία, παρά τις περιόδους κρίσης που πέρασε και παρά τον ανταγωνισμό των υψηλού κόστους και τεχνικών απαιτήσεων ατμοπλοίων, ακολούθησε ανοδική πορεία. Ο αριθμός και η χωρητικότητα των πλοίων της δεν έπαυαν να αυξάνουν. Το 1840 τα ελληνικά πλοία είχαν συνολική χωρητικότητα 100.000 τόνους, ενώ το 1866 ξεπερνούσαν τους 300.000 τόνους.
- iii. Από το 1870 ως το 1911 διανεμήθηκαν 2.650.000 στρέμματα με 370.000 παραχωρητήρια, πράγμα που δείχνει ότι οι φιλοδοξίες ή οι δυνατότητες των αγροτών για απόκτηση καλλιεργήσιμης έκτασης ήταν περιορισμένες αλλά και ο πολυτεμαχισμός της γης ήδη μεγάλος.
- iv. Εκτός από το σιδηροδρομικό δίκτυο, το μεγαλύτερο τεχνικό έργο που κατασκευάστηκε αυτήν την εποχή ήταν η διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου. Το έργο ξεκίνησε το 1891 από μια υπερβολικά αισιόδοξη γαλλική τεχνική εταιρεία.
- v. Ο εξωτερικός δανεισμός διογκώθηκε κατά τη δεκαετία του 1880, και μέσα σε λίγα μόλις χρόνια η χώρα βρέθηκε να οφείλει ποσά πολλαπλάσια του ετήσιου προϋπολογισμού της.

(Μονάδες 10)

A.6. Ποια ήταν τα αποτελέσματα κατασκευής σιδηροδρομικού δικτύου; (Μονάδες 10)

A.7. Να γράψετε τους ορισμούς των παρακάτω όρων:

- Μεγάλη Ιδέα
- Εθνικές γαίες
- ΔΟΕ (Μονάδες 15)

B' ΟΜΑΔΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Γ1. Γ2. Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και τον Πίνακα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε:

α) τους παράγοντες που εμπόδισαν την εκβιομηχάνιση της Ελλάδας κατά τον 19ο αιώνα (μονάδες 8)

β) τους τομείς στους οποίους παρατηρήθηκε ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα (μονάδες 9)

γ) τα αποτελέσματα της οικονομικής ανάπτυξης της περιόδου (1875-1911) στον τομέα της βιομηχανίας (μονάδες 8) (Μονάδες 25)

ΠΗΓΗ Α

«Την οικονομική και κοινωνική ιστορία της Ελλάδας τη σημάδεψε το γεγονός ότι δεν αναπτύχθηκε βαριά βιομηχανία και ότι κανείς από τους επαγγελματικούς κλάδους που αναφέραμε δεν μπόρεσε να γίνει ηγετικός παράγοντας της εκβιομηχάνισης. Ένας από τους σημαντικότερους λόγους ήταν η έλλειψη κάρβουνου. Επίσης, με εξαίρεση την ακτοπλοΐα, δεν υπήρχε σύγχρονο δίκτυο δρόμων και συγκοινωνιών στην ενδοχώρα, έλειπαν τα κεφάλαια, η εσωτερική αγορά ήταν πολύ μικρή, πολλές πόλεις ήταν επαρχιακές πόλεις με αγροτικό χαρακτήρα. Τους αλλοδαπούς επενδυτές ίσως τους απέτρεπε και η ληστεία, η κακοδιοίκηση, το ασαφές ιδιοκτησιακό καθεστώς της γης και ο διαφαινόμενος - από το 1850 - κίνδυνος πολέμου. Η ίδρυση βιομηχανικών μονάδων απέμεινε υπόθεση μεμονωμένων ατόμων, τα οποία αποτόλμησαν το ρίσκο ή κερδοσκοπούσαν. Μέχρι τον 20ο αιώνα δεν υπήρξε κάποια ώθηση για εκβιομηχάνιση».

[«Τα πολιτικά κόμματα της Ελλάδας 1821-1936, τόμ. Α',σελ. 294»]

ΠΗΓΗ Β

Μεταξύ 1875 και 1889 παρατηρείται μια αύξηση από 95 σε 145 εργοστάσια. Αλλά από τις 50 νέες μονάδες, οι 44 ήταν αλευρόμυλοι και οι 4 ελαιοτριβεία. Επιπλέον, οι περισσότερες εξυπηρετούσαν τη σιτοπαραγωγή της Θεσσαλίας και της Άρτας και πολλές «προσαρτήθηκαν» στην Ελλάδα, μαζί με τις επαρχίες αυτές, το 1881. Επομένως, η αύξηση δε δείχνει εκβιομηχάνιση: απλώς κατοπτρίζει την εδαφική επέκταση της χώρας και την αντίστοιχη αύξηση του πληθυσμού.

Παρατίθεται ενδεικτικός πίνακας της εξέλιξης της βιομηχανίας μέχρι το 1890.

Έτη	Εργοστάσια	Ατμοκίνητα Εργοστάσια	Ισχύς
1867	168	22	291 cv (ατμόϊπποι)
1874	199	95	1.967 cv (ατμόϊπποι)
1889	145		5.588 cv(ατμόϊπποι)

[Γ. Δερτιλής, Κοινωνικός Μετασχηματισμός και Στρατιωτική Επέμβαση, σελ. 89-90 . Ο πίνακας από την Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας του Ν. Σβορώνου.]

ΠΗΓΗ Γ

«Οι φιλελεύθερες μεταρρυθμίσεις, που πέτυχε η Επανάσταση του 1862 και η κάποια σχετική σταθερότητα της πολιτικής ζωής, κυρίως απ' το 1875, έδωσαν νέα ώθηση στην οικονομική άνοδο, που σημειώθηκε, την προηγούμενη περίοδο. [...] Αυτό όμως που χαρακτηρίζει ουσιαστικά την ελληνική οικονομία της εποχής εκείνης είναι η εισροή στη χώρα ελληνικών και ξένων κεφαλαίων κι η συνακόλουθη εμφάνιση της βιομηχανίας καθώς κι η ανάπτυξη της πίστης και των Τραπεζών. Ο αυξανόμενος συνεχώς εθνικισμός στις βαλκανικές χώρες, οι δυσχέρειες στην Τουρκία, η εθνικιστική κίνηση των «Νεοτούρκων» υποχρεώνουν τους Έλληνες καπιταλιστές, που είναι εγκαταστημένοι σ' αυτές τις χώρες, να μεταφέρουν τα κεφάλαιά τους στην Ελλάδα και να τα επενδύσουν σε βιομηχανικές και τραπεζιτικές επιχειρήσεις, που τους αφήνουν μεγάλο και σίγουρο κέρδος, εξαιτίας της έλλειψης κεφαλαίων στην Ελλάδα και του πολύ υψηλού ποσοστού τόκου (30 ως 40%). Ως τις αρχές του Κ' αι. ο ρυθμός ανάπτυξης της βιομηχανίας μένει πολύ αργός. Το 1875 τα λίγα υφαντουργικά εργοστάσια ή εργοστάσια τροφίμων δεν ξεπερνούν τα όρια της απλής βιοτεχνίας. Οι πρώτες προσπάθειες για πραγματική βιομηχανία αρχίζουν με την ίδρυση μερικών εταιρειών, κατά πλειοψηφία ξένων, προς εκμετάλλευση των ορυχείων (Λαύριο), οι οποίες πολλαπλασιάζονται απ' το 1904.

[Ν. Γ. Σβορώνου, Επισκόπηση της νεοελληνικής Ιστορίας, σ. 101]

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !!!